Política | Enric Gil | Actualitzat el 18/07/2012 a les 02:36

Periodisme polític sense periodistes

LLIBRES. Us oferim una nova ressenya d'un llibre d'actualitat sobre política. Aquesta vegada, «**Los déspotas del periodismo político**», una anàlisi de les complicitats entre periodistes i polítics a l'Estat espanyol, a càrrec de **Ramon Miravitllas**, un professional amb una llarga trajectòria a l'esquena que condueix el programa La Nit, a **COM Ràdio**.

Los nuevos déspotas del periodismo político
'El País' advierte a Rajoy contra Libertad Digital, 'La Gaceta' y Pedro J.
El frente catalán pincha en Madrid (para variar)
Rubalcaba se atrinchera en la mentira de su nota oficial
Zapatero no se rinde (a la evidencia)
Ramon Miravitllas
LAERTES

Títol: Los nuevos déspotas del periodismo político
Autor: Ramon Miravitllas
Editorial: Laertes
Pàgines: 222
Preu: 16 euros
Edició: Febrer 2012

El periodisme pateix una doble crisi. En primer lloc, econòmica: les noves tecnologies obliguen a canviar els models de negoci i els mitjans tradicionals perden volum en benefici d'una nova via: **Internet**, que fins ara ha resultat ruïnosa. I, després, d'ètica: les **connivències** amb les elits polítiques i econòmiques embruten i corrompen el periodisme fins al punt que s'ha convertit en un actor polític que protegeix -i engrandeix- un món de dirigents endogàmic i allunyat de la societat.

Miravitllas (Ripoll, 1949) defensa aquesta doble hipòtesi a ***Los nuevos déspotas del periodismo político***, un assaig que alarma sobre la situació del periodisme a l'Estat espanyol. Per força, Miravitllas sap de què parla. Una llarga trajectòria professional l'avala: ha passat pels equips de Mundo Diario, El Periódico de Catalunya, Inverviú, RTVE i COM Ràdio.

El llibre té vuit capítols més un epíleg dedicat a Internet. De manera desordenada, l'autor planteja, d'una banda, històriques disjuntives conceptuals del periodisme discutides a les Facultats de Comunicació -objectivitat i subjectivitat, (auto)censura, fonts interessades, límits legals...- i, de l'altra, desenvolupa una mena de ***J'acuse*** apuntant a males praxis dels mitjans tradicionals pel que fa a qüestions polítiques. Tot plegat, embolcallat en un llenguatge agut i punyent, amb certes dosis d'ironia sagaç.

Tanmateix, la indignació feixugament imperant en gairebé tot el volum -sobretot fins al capítol sis- fa pensar que, més enllà de denunciar el **mal periodisme**, Miravitllas es desfoga de totes les injustícies que ha vist o ha viscut en l'exercici de la professió. Cal reconèixer la **valentia** de l'autor per entrar de ple en qüestions espinoses que apunten tant a mitjans escorats a la dreta o com els més afins a l'esquerra.

Una opció de periodisme o una opció política?

Miravitllas fa una defensa aferrissada del periodisme com a eina fonamental per garantir una democràcia sana amb uns ciutadans lliures. Fa una anàlisi acurada i interessant sobre els xocs entre la voluntat d'informar del periodista i la intimitat de la persona. I regala perles en forma de sentències dignes de ser memoritzades: «"Parlem com a cavallers o com el que som?" En l'ofici d'informar **parlar com a cavallers** és parlar del que som, però amb la distància de cavallers»».

Tot i així, el llibre esdevé una mena de **boc expiatori** per on l'autor treu ràbia acumulada. Per això, reflexions agudes i acusacions fonamentades s'afebleixen per **sentències maximalistes** que provoquen perplexitat al lector per la lleugeresa i la superficialitat amb què es deixen anar. Quin sentit té, per exemple, barrejar el concepte de la **crosta** pujolista/nacionalista de **TV3** -donant per bona la definició que en va fer el polític socialista Joan Ferran- amb el fet que la televisió catalana patrocini i tingui predilecció per al **FC Barcelona** abans que el Reial Madrid? O per què desautoritza **Le Monde Diplomatique** adduint només al fet que el director de l'edició espanyola, **Ignacio Ramonet**,»es rendeix al peus de **Fidel Castro** i altres tòtems de l'esquerra»? Falta matís.

PAU GROS

Miravitllas carrega contra periodistes que, segons ell, es venen a les elits polítiques. Il·lustració:

A Miravitllas, el perd una injustificada «nostalgia del passat» -ell mateix la reconeix-, sobretot del període de la **Transició**. Escriu, per exemple, que per culpa «d'un nacionalisme tancat, nació contra nació [...] s'ha difuminat l'esperança d'un mercat únic mediàtic i no uniforme, **l'Espanya plural**». Sentències d'aquest calibre, sumades a una admiració cap a **Felipe González** i **Pasqual Maragall**, a qui manté allunyats de les crítiques i els parafraseja en més d'una ocasió, fa pensar que l'autor, més que reivindicar una opció de periodisme, en algunes ocasions reivindiqui una opció política.

Qüestions a l'aire

Predileccions polítiques a banda, l'autor també posa sobre la taula disjuntives històriques de l'ofici de periodista, però, novament, es queda en la denúncia i **no aprofundeix** en conceptes que són claus. Dedica poc espai a parlar sobre objectivitat i subjectivitat, veritat, veracitat i neutralitat, i, alguns d'ells, els barreja com si fossin el mateix.

El Triangle

Ramon Miravitllas. Foto:

Al capdavall, l'eina del periodista és la paraula i, com demostra Miravitllas, pot esdevenir un element que distorsiona la realitat. Ara bé, la realitat de què parla el periodista és objectivable? Fins a quin punt es pot parlar de neutralitat i veritat? És que cada vegada que escrivim no hi intercedeix el nostre criteri? És neutre el periodista quan jerarquitza, tria les fonts i quan, en definitiva, escull? Per exemple, és objectiu Miravitllas quan defineix el partit de **Ciutadans** com a «no nacionalista»?

Fins i tot el **mite de l'objectivitat** ja té un paper relegat a les Facultats de Comunicació, en benefici de la veracitat i l'equanimitat, el rigor i la humilitat. Però Miravitllas hi passa per sobre. La bona redacció i l'agudesa sarcàstica de l'autor no salven un assaig que pretén, però no acaba de ser un mirall de la situació actual del periodisme.

Los nuevos déspotas del periodismo político és un llibre desaprofitat. Les bones intencions de Miravitllas queden aigualides per un excés de gesticulació. La lectura s'afeixuga i, el més important, el contingut se'n ressent.